

MCC ifjúságkutatás: kedvező a magyar állampolgárság megítélése a határon túli fiatalok körében

- A megkérdezettek fele igényelte a magyar állampolgárságot
- Az otthonukat elhagyni szándékozók közül leginkább a kárpátaljaiak képzelik el jövőjüket Magyarországon
- A fiatalok 90 százaléka szerint a kisebbségi magyarok a magyar nemzet részét képezik

2016. január 28. Budapest – Tizenöt év után, 2700 fő megkérdezésével újra készült reprezentatív Kárpát-medencei ifjúságszociológiai kutatás, amely a Mathias Corvinus Collegium (MCC) és a Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet (MTA TK KI) együttműködésében született meg. A felmérésből kiderül: a határon túli területeken (Erdélyben, Felvidéken, Vajdaságban, Kárpátalján) élő magyar fiatalok nagy számban igénylik a magyar állampolgárságot és élnek is az állampolgárság kínálta számos lehetőséggel.

A Mathias Corvinus Collegium és a Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet tavaly novemberben és decemberben végezte a GeneZys 2015 elnevezésű Kárpát-medencei ifjúságszociológiai kutatást. A felmérés fókuszában azok a 15–29 éves magyar anyanyelvű fiatalok álltak, akik Erdélyben, Felvidéken, Vajdaságban és Kárpátalján élnek. A 2700 fő megkeresésével zajlott kérdőíves kutatás korra, nemre, településtípusra és régiókon belül területi megoszlás szerint reprezentatívnak tekinthető.

„Utoljára tizenöt éve volt hasonló ifjúságszociológiai kutatás, amelynek megisméltése igazán időszerű volt. Az MCC az oktatás mellett Közép-Európát érintő politika- és társadalomtudományi témákkal, valamint a határon túli magyarság kérdésével is foglalkozik, amelyek stratégiai jelentőségűek a saját képzési rendszerünk finomhangolásához is” – nyilatkozta Szalai Zoltán, az MCC ügyvezető igazgatója.

A jelenlegi adatokat a korábbi, 2001-ben készült MOZAIK nevű ifjúságszociológiai kutatás eredményeivel összehasonlítva, az látható, hogy a célcsoport körében a felsőfokú végzettségűek aránya nőtt; ez leginkább a Felvidéken élők körében figyelhető meg. A házasságban élők száma, illetve a gyermekvállalási kedv a tizenöt évvel ezelőtti adatokhoz képest jelentős csökkenést mutat. Az értékrend kapcsán megállapítható, hogy egyre nagyobb mértékben számítanak a materiális javak, illetve a karrierépítés fontossága is nőtt a fiatalok számára.

A GeneZys kutatás során vizsgált dimenziókban majdnem minden vonatkozásban statisztikailag jelentős eltérések mutatkoztak az egyes régiók, illetve a mintán belüli három (15–19, 20–24, 25–29 éves) korcsoport között.

A felmérés egyik legizgalmasabb területe a közösségi hovatartozás vizsgálata volt. Az MCC–MTA-kutatás eredményei szerint ez több tényező függvénye is lehet. A megkérdezettek közel 70 százaléka azt a régiót vagy országot nevezte szülőföldjének és hazájának, ahol él, ugyanakkor mintegy 13 százalékuk a jelenlegi, illetve a történelmi Magyarországot tekinti hazájának.

Az eredmények szerint a fiatalok 90 százaléka vélekedik úgy, hogy a kisebbségi magyarok a magyar nemzet részét képezik, ugyanakkor közel kétharmaduk azt is vallotta, hogy a többségi nemzetnek is részét képezik. (Területi bontásban a magyar nemzet, illetve a többségi nemzethez tartozás arányainak alakulása: Kárpátalja 94% – 66%, Vajdaság 93% – 65%, Felvidék 86% – 51%, Erdély 89% – 64%).

Ami a magyar állampolgárságot illeti, a megkérdezettek fele igényelte azt, ami regionális vonatkozásban a következőket jelenti: míg Szlovákiában – ahol jogilag nem engedélyezett – elvételre találtunk csak kettős állampolgárságot, addig Kárpátalján 68, Vajdaságban 82, Erdélyben pedig 56 százalékban kettős állampolgárságúak a felmérésben részt vevő fiatalok.

„A fiatalok körében – leszámítva a Szlovákiában élőket a jogi háttér miatt – meglehetősen kedvező a kettős állampolgárság megítélése, ami jól mutatja a határon túli magyarok jobbára érzelmi alapú kötődését Magyarországhoz” – magyarázta Papp Z. Attila, az MCC vendégkutatója, az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének igazgatója.

A magyar állampolgárság igénylésének hátterében elsősorban érzelmi, nemzeti szempontok álltak tehát, emellett a legfiatalabbak esetében a pragmatikus (magyarországi és más külföldi utazással, tanulással, kivándorlással kapcsolatos) motivációk jelentek meg szintén markánsan. Ugyanakkor az is kiderült, a külhoni városi diplomások körében átlag fölötti az állampolgárságot igénylők aránya. A felmérés kitért a politika és közügyek iránti érdeklődésre is, e tekintetben egyértelmű passzivitás volt megfigyelhető.

A kutatás megvizsgálta a fiatalok migrációhoz való viszonyát is. A megkérdezettek több mint fele fontolgatja a külföldre való végleges elvándorlást, de konkrét elképzelésekkel csak 11 százalék rendelkezett. Habár nem hazánkat nevezték meg elsődleges célpontként, ugyanakkor még mindig fontos helyet foglal el a célországok között. Az otthonukat elhagyni szándékozók közül leginkább a kárpátaljaiak képzelik el jövőjüket Magyarországon (75 százalékban), a többi régióból a kivándorlást mérlegelők mintegy 30-40 százalékban választanák Magyarországot.

A fiatalok értékrendjének tanulmányozása azt az eredményt hozta, hogy az emberi és interperszonális kapcsolatok, az immateriális értékek ugyan fontosak, de egyre inkább előtérbe kerülnek a materiális értékek is. Az érdeklődési területet nemenként vizsgálva az volt megfigyelhető, hogy a nők a képzésekre, színházra, szépségápolásra nyitottabbak, a férfiak pedig inkább fitneszterembe járnak gyakrabban, ám minden fiatal számára nemtől függetlenül a legvonzóbb szabadidős tevékenység a zenehallgatás, a közösségi média használata és a filmnézés. A fiatalok a legnagyobb kihívásnak a kilátástalanságot és a munkanélküliséget tartják, és a legkevésbé problematikus számukra a hiányzó szórakozási lehetőségek mellett az anyanyelvi továbbtanulás és az államnyelv nem megfelelő ismerete.

A felvett szociodemográfiai adatok azt mutatják, hogy a fiatalok mintegy fele egyedülálló, és közel 15 százaléka él házasságban, amelynek 73 százaléka homogén, vagyis magyar–magyar házasságnak

tekinthető. Mindez regionális bontásban így jelenik meg: a házassági kedv Kárpátalján a legnagyobb (27 százalék, a legidősebb vizsgált korosztály körében pedig a 47 százalékot is eléri), illetve ugyanitt és Erdélyben mondható viszonylag magasnak a vegyes házasságok aránya. A fiatalok 15 százalékának már van legalább egy gyermeke: e tekintetben is Kárpátalja jár az élen, de az erdélyieknél is viszonylag magas gyerekvállalási kedv volt tapasztalható.

A megkérdezettek között jelenlegi foglalkozásuk szerint tanulókat, egyetemistákat, de többségében nem vezető pozícióban dolgozó fiatalokat találunk. Felsőfokú végzettséggel a válaszadók mintegy negyede rendelkezik, a munkanélküliség aránya pedig összességében csaknem 14 százalékra rúg a 15–29 éves korcsoporton belül. A kommunikációs lehetőségek közül nem meglepő módon a fiatalok elsősorban (90 százalékban) a közösségi médiát használják, 70 százalékuk egy óra alatt legalább egy üzenetet, értesítést vagy telefonhívást kap. Ugyanakkor jelentős a tévénézők és rádiót hallgatók aránya is, legritkábbnak a nyomtatott újság olvasása mondható. A hírportálok követése is ritkábbnak számít, ami a közügyekkel kapcsolatosan tapasztalt tájékozatlanság okán nem meglepő. Mindezek ellenére valamennyi régióban meglehetősen boldognak érzik magukat a fiatalok, egy 10-es skálán 8-as átlagot regisztrált a felmérés.

További információ:

Sajtókapcsolat:
Lendvai Eszter
Mayweather-Miller Communications
+36 20 4370402
eszter.lendvai@mayweather-miller.com

Mathias Corvinus Collegium

A Mathias Corvinus Collegium (MCC) a Tihanyi Alapítvány által működtetett különleges képzési intézmény, amelynek célja, hogy Magyarországon a középiskolai és egyetemi oktatást kiegészítő, Nyugat-Európában már régóta eredményesen működő, magas színvonalú képzési formát honosítson meg. Az MCC a fiatal tehetségek oktatásával, nevelésével és felkarolásával a tehetséggondozás minőségi formáját valósítja meg, amellyel célja a felelős értelmiség nevelése.

www.mcc.hu